

ניצנים

תוכנית הצהרים הלאומית
משרד החינוך

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
היחידה לתוכניות משלימות למידה - האגף לחינוך יסודי

תוכנית העשרה חינוכית **ניצנים בכיתות א'-ב'**

**הדרפקאות
חג האור**

יאי חופשת חנוכה

caslo/טבת תשפ"ב, נובמבר 2021

הקדמה

התוכנית החינוכית שלפניכם מיועדת להפעלה במסגרת צהורי ניצנים בבתי הספר.
התוכנית כוללת מרכיבי פעילותות יומיים.
בימי הפעולות בחנוכה נעסוק **בפעילויות סביב שירים, סיפורים ויצירות "חודיות" בנושא החג.**

הՐפתקאות חג האור

במהלך כל אחד מימי הפעולות נעסוק בדרכים שונות ומגוונות בסיפור החג ההיסטורי,
בפן הערכי של נתינה ועזרה לדולת ובסמליו החג כחג האור.
נתמקד בביטוי אישי, חברתי ורגשי.
במהלך הפעילויות התלמידים שותפים פעילים, יוזמים ומעורבים.
תוכנית זו מכוונת להעשרה עולם הידע של התלמידים.

יעד

התלמידים יחשפו לסיפור ההיסטורי של חג החנוכה.
יכירו סיפורים ושירים מעניינים הקשורים בחג
ויתנסו ביצירה חוותית מרחיבת אופקים, מעשרה ומהנה.

מיומניות

במהלך הפעילויות השונות ישתפו התלמידים פעולה עם חברים, יהנו מפעילויות חוותיות,
יחלקו ביניהם תפקידים ואחריות, יפתחו יוזמות אישיות, יגלו פתרונות לבעיות חדשים,
ישתפו ברגשותיהם וייהיו שותפים לפיתוח הדמיון דרך ניהול שיח ושיטוף הדדי.
התלמידים יחשבו על נושאים מוכרים בדרכים חדשות, יצעו הסברים או פתרונות חלופיים,
ילמדו לייצר הקשרים חדשים בין תחומי ידע שונים, ולהפיק תוצרים מקוריים, רלוונטיים ובעלי ערך.
יתנסו בחשיבה מחוץ לתבניות קבועות וילמדו לבחון הסברים ותופעות מגוון נקודות מבט.

ערכים

התלמידים יכירו בערכו של ערך הנתינה, ילמדו על הכוח שיש בידינו כאשר אנו פועלים ביחד כקבוצה.
התלמידים יכירו בחשיבות הקשר בין אדם לחברו, אחריות הדדיות, כבוד האדם,
כבוד לחברים ולחברות, ערכי מורשת לאומיות – חג החנוכה, אהבת הדעת וחדות הלמידה.

הפרויקט מבוצע ע"י חברת אקסומה עפ"י מכרז היקפים משתנים מס' 15/5.2019

הפרויקט מבוצע עבור היחידה לתוכניות משלימות למידה, משרד החינוך

עיצוב גרפי: הגר אורן

הՐפְתָקָאֹת חַג הַאוֹר

יום ב'	יום א'	יום ה'	יום ד'	יום ג'	יום ב'	
להאייר את הלב	מי הדליק את החושך?	הדק את השלהבת	הנֶר ובבקבוק השobb	נעים מאד אדון שביבון	ברוך הבא חג החנוכה	מפגש פתחה והתכנסות

ארוחת צהרים

פסטיגל ילדיו האור	טיאטרון צלליות	סביבון האשליה האופטית	"טיאטרון" המכבבים	יצירת אומנות לחג	סיפור "רוזלינדה"	פעילות העשירה חינוך כיתת
"הكونדיטוריה שלנו" חידון החנוכה הגדול	קסם דמי ההנובה	bingo חנוכה	בואה נשתח פעולה	لتת מכל הלב	"אור וצל"	מפגש סיום

פעילויות פתיחה - "ברוך הבא חג החנוכה"

עזרים:

חבילת מדקוקות עם סמלי חנוכה (חנוכייה, סביבון, כד, סופגנית, לביבה, מועות חנוכה ועוד)

מהלך הפעילויות:

התלמידים ידבקו על המצח מדבקות שונות.
כל תלמיד/ה המעוניינים להשתתף יזמין ע"י המוביילים האחד אחרי השניה
להציג לחבריהם אחרים סמלים שונים של חנוכה ולנסות לנחש איזו מדבקה יש להם על המצח.
כאשר הם מצליחים להציג נכונה, כל החברים יסמן להם שהצליחו במחיאות כפיים.

**נספר לתלמידים כי במהלך כל שבוע החנוכה,
בכל יום נבחר שיר של חנוכה,
נקרא את מילותיו ונשיר אותו יחדיו.
לקראת סוף ימי הפעילויות
נערכו את המופע הגדול:**

"פסטיגל שירי חנוכה"
בשיתוף תלמידי הצהרון.

**באפשרותכם לבחור באיזו שעה ביום
ללמד את התלמידים את השירים.**

* בהמשך התוכנית אופיעים השירים וקישורים לשירים.

נפתח את שבוע חנוכה – נקריא ונסביר את מילות השיר ונשיר את : "ימי החנוכה"

מידע למובילים:

נקרא לתלמידים את מילות השיר שורה אחר שורה ונבקש מהם להסביר על מה לדעתם מספרת השורות בשיר.

נבקש מהתלמידים לחפש מילים נרדפות – מילים שונות שיש להן את אותה המשמעות בשיר
(גיל = שמחה, האירו = הדליקו, ניסים = נפלאות)

תרגום לעברית: מרדי ריווסטן

וועו החנוכה

ימי החנוכה, חנוכה מקדשנו
בגיל ובשמחה ממלאים את לבנו
לילה ויום סביבונינו ישב
ספוגניות נאכל בם הרבה.

הairo, הדליקו
נרות חנוכה רבים -
על הנשים ועל הנפלאות
אשר חוללו המכבאים

פְּעִילוֹת הַעֲשֵׂרָה חֻווִּיתִית - "רוֹזֶלִינְדָּה"

כתבה: איריס ארגמן / איירה: נטלי רון רן/ הוצאה מטר/ ספריית פיג'מה

מידע לМОבילים:

בימי הפעילות נשוחח על חברות ונטינה, נפתח עם הסיפור "רוזלינדה". לרוזלינדה המכשפה אין חברים. היא תמיד לבדה, יושבת על עץ וצופה על האנשים ברחוב. يوم אחד חומק מכתב מהתיק של אהרן הדור ומתעופף עד אליה.

המכתב אינו מיועד לה, אבל דרכו יתחיל קשר, ובקבוצתו תפתח חברות אמיצה עם אהרן הדור, שכמו רוזלינדה, גם הוא רק רוצה שמשהו ישלח לו מכתב. השניים רוקמים ביניהם חברות ברוח האמרה היודעת: "טוביים ה翔נים מן באפס".
(קהלת ד ט)

עזרה:

הספר "רוזלינדה" - מתור ספריית פיג'מה

מהלך הפעילות:

נקרא לתלמידים את הספר כאשר אנו מאפשרים להם התבונן בתמונות. ננהל עם התלמידים שיח ספרותי – מה אהבתם בספר? מה פחות אהבתם? מה ריגש אתכם? האם גם אתם היותם פעם בלבד? כיצד הרגשתם? האם גם לכם יצא להכיר חברה חדשה הכרתם אותה/ה.

לסיכום:

נפתח בשיחה עם התלמידים.

מה זה אומר להיות בלבד – מה הם הרגעים שבהם אנו מרגישים בודדים?

מה אפשר לעשות כשהאנו מרגישים כך? איך נזהה חברים שמרגישים בלבד?

איך אפשר לעזור לחבר או חברה שמרגישים בלבד?

שיחת שכזו מספקת הזדמנות להציג אפשרות להיות בלבד,

שכן תלמידים בוחרים להיות בלבד לעיתים, ופעמים אחרות יעדיפו להיות בין חברים.

כדי לשאול: מה אתם אוהבים לעשות בלבד? ומה תעדיפו לעשות עם חברים?

מתי אתם רוצים להיות בלבד ?

כמה פעמים יצא לנו לשאול: רוצה להיות חבר שלי? רוצה לשחק איתי? רזילינדה נקתה יוזמה

וgiltha אומץ כשפנתה לאהרן והציעה לו להיות חבר שלה. אהרן נענה ברצון,

שהרי גם הוא רצה חבר ורך לא העז לפנות אליה... (מתוך ספריית פיג'מה)

נשאל את התלמידים כיצד בעיניהם מתקשר הסיפור לחג החנוכה.

נזכיר את מלחמתם של המכבאים שהיו מעתים אל מול היוונים שהיו רבים וחזקים

ועדיין המכבאים הצליחו לנצח אותם, כיון שהסתמכו על יחס חברות ואחדות.

נוביל למסקנה כי שיתוף פעולה, אחדות ושייה משותפת מחזקים ומרוממים אותנו.

בתום השיחה ניתן לשחק משחק.

שאלו את התלמידים האם הם יכולים רק בעזרת הגוף שלהם בלבד ליצור צורה של חנוכייה?

אם יאחו כוחות ויעבדו בשיתוף פעולה עם חברים, האם יצilioו במשימה?

זמן את התלמידים להתחלק לקבוצות של שמונה וליצור בגופם חנוכייה עם שמונה "נרות".

בכל קבוצה המובילים יבחרו תלמיד לתפקיד המשמש "וידליך את הנרות" האנושיים

בדרך מגוונות כמו טפיחה על הגב, מחماء או מילת קסם.

כל "נر" ש"ידליך" ינייע את גופו בדרך שיבחר כדי להמחיש את תנועת השלהבת.

פעילויות סיום - משחק תופס "אור וצל"

עזרים והכנה מראש:

הדליקו את האור רק מצד אחד של הצהרון (מצד שאתם לא משחקים) והשאירו את הצד השני חשוך (עד כמה שניתן, בהתאם למקום).

ה모ビルים יראו לתלמידים באיזה מתחם ניתן לשחק (לא לברוח החוצה לחלק אחר)
אם יש לכם **מנורה נוספת** ניתן להדליק מהצד - זה יוסיף .

מהלך הפעילויות:

ה모ובילים יזמיןו מתנדב או מתנדבת להיות ה"תופסים".

נזכיר את התלמידים לעמוד במעגל גדול, ה"טופס/ת" יעמוד במרכז המעגל ויספרו עד 3,
תפקיד התופס ל"טופס" את החברים רק בעזרת דרכיה על הצל שלהם.

חוקי המשחק הם: אין לגעת בחברים בעזרת הידיים,

אלא רק בעזרת דרכיה על הצל הקרוב לגוף על הארץ.

מי שנlaps מחליף את התופס.

נזכיר את התלמידים לשבת במעגל ולעכזם את העיניים אם ירצו.

מחירות שירי חנוכה

נספר לתלמידים כי אנו עומדים להשמע להם **מחירות שירי חנוכה**
אר מה שמיוחד במחירות הזו שכלל אין כל נגינה והזמרים יוצרים
גם את צלילי כלי הנגינה רק בעזרתם גראונם.

את הביצוע זהה מבצעת להקת האקפלה הישראלית Quinta.5.

פעילויות כתיחה - "נעימים מאד אדון שביבון"

עזרה:

סביבונים שונים (מספר כל התלמידים בצהרון)

מהלך הפעילויות:

נזכיר את התלמידים להושיט את ידם אל קופסת הסביבונים בתורם ולקחת סביבון.

נזכיר את התלמידים להתרזר במרחב, לשבת על הארץ ולסובב את הסביבונים.

ניתן לתלמידים מספר דקotas להתאמן בסביבה הסביבונית.

cutת נתחיל במשימות – המובילים יניחו את התלמידים בכל פעם במשימה אחרת.
לסובב את הסביבון וכל זמן שהוא מסתובב לבצע משימה אחרת לא בפסקה עד שהסביבון
מפסיק להסתובב.

- לעמוד על רגל אחת
- לקפוץ במקום כמה שיותר קפיצות
- להסתובב כמו סביבון
- לדלג סביב
- וכל משימה נוספת עולה על דעתכם
בהתאם ליכולות התלמידים.

פעריות העשרה חוותית - יצירה אמנות לחג

מידע לניידים:

היום יכינו התלמידים יצירה ייחודית הקשורה בחג האור.

יצירה אומנותית המשלבת משחק צבעים הנוגנים אשלייה של אור וצל.

עזרה:

2 דפי בריסטול שחורים לכל תלמיד
(רצוי מספר דפים נוספים)

עפרונות

מספריים

פלסטלינה בצבעים זוהרים (ורוד, ירוק, צהוב, כתום)

צבע הפלסטלינה בתמונה להמחשה בלבד. רצוי צבעים זוהרים.

מהלך הפעילותות:

נזמין את התלמידים לבחור אחד אחד מסמלי החג (לא חובה – השאירו להם את הבחירה החופשית)

לדוגמה CD -

ננחה את התלמידים לצייר קווי מתאר של CD על חצי מהדף השחור ולגזר אותו מסביב.

לאחר מכן יניחו התלמידים את הCD הגזר על דף הבריסטול השחור השני

ויקחו כדורים קטנים של פלסטלינה ובתנו עת "מריחה" יניחו את הפלסטלינה על קצוות הCD מסביב.

ראו דוגמה

לאחר שכל הקו החיצוני של הcad מכוסה בפלסטינה, ירימו התלמידים אתcad ויניחו לידcad המסומן בפלסטינה כאשרcad יצא מגבולות הדף החוצה.

* חשוב – הדוגמה להמחשה בלבד. אין להצמד לדוגמה אלא לאפשר לתלמידים להמרא עם הדימויים.

פניות סיום – לחתת מכל הלב

מידע למוביילים:

פתחם ידוע מספר על אותו הנר שمدליק את חברו והוא... אינו חסר. גם אנו יכולים "להת" אחד לשני "דברים" שגם אם ניתן מהם הרבה, לנו הם לא יגמרו לעולם. אז מה אפשר לחתת לחבר שעולם לא יגמר?

מהלך הפעולות:

נזכיר את התלמידים לשבת במעגל על הארץ ובכל סבב נחליט על דבר שאוטו אפשר לחתת לחברים וגם לקבל מהם. למשל: חיור.

המובילים "יתנו" את החיור הראשון לתלמיד היושב לימיינם וכך ימשיר לו החיור במעגל עד שייחזור אליהם.

נערכו כמה סבבים כאלה. נשאל את התלמידים איזה עוד "דברים" אנו יכולים לחתת לחברים ותמיד ישאר גם לנו.

דוגמאות: מילה טובה, טפיחה על השכם, לחיצת יד, חיבוק, בדיחה מצחיקה, הקשיבו לתלמידים וקבלו מהם רעיונות נוספים.

היום נקרא נלמד ונשיר את השיר: "הבה נרימה"

הבה נרימה

מילים: ליאן קיפניס   לחן: ג'יורג' הנדל

מִבְּבִים אֲנַחֲנוּ,
דָּגְלָנוּ רָם, גָּבוֹהּ,
בִּיוֹנִים גָּלְחָמָנוּ
וְלָנוּ הַפְּצָחוֹן.

הבה נרימה
גָּס וְאַבּוֹקָה -
יחד פָּה בְּשִׁירָה
שיר - הַחֲנָכָה.

פֶּרֶח אֶל פֶּרֶח
זִר גָּדוֹל בְּשִׁזְרָה,
לְרָאשׁ הַמְּבָצָחָה,
מִבְּבִי גָּבוֹר.

נקרא לתלמידים את השיר שורה אחר שורה ונשאל לפשר המילים הבאות:

אבוקה? = לפיד

רָם? = גבוה

גָּבוֹהּ? = מוקן

נלמד את מילות השיר ונשיר ביחד, המוביילים מוזמנים להמציא תנועות ייחודיות לשיר.

פעולות פתיחה - הנר והבקבוק השובב

עזרה:

- 4 נרות חנוכה קשורים לחוט באורך 50 ס"מ כשבקצת החוט נקשר לולאה מספיק גדולה כדי שיכף היד של התלמידים תוכל להכנס לתוכה.
- 4 בקבוקי מים (ליטר וחצי ריקים)

מהלך הפעולות:

מטרת המשחק להצליח להשחיל את נר החנוכה לבקבוק מבלי שהבקבוק ייפול.

נפזר למרחבי 4 בקבוקים ריקים ונניח לידם ארבע נרות קשורים לחוטים עם הלולאה בקצת החוט.

בכל סבב נזמן ארבעה מתנדבים שרצוים לנסות את מצלם בהשלחת הנר לבקבוק השובב, שככל הזמן מט ליפול.

התלמידים יקשרו את החוט למותניים כאשר החוט נופל מתחת לגב לכיוון הרצפה וינסו בלי עזרת הידיים ובלי להחזיק את הבקבוק, לנסות ולহצלח להשחיל את הנר לבקבוק.

פעילויות העשרה חוויתית - תיאטרון המכבאים

מידע ל모בילים:

היום נקיים לתחייה את סיפורו חג החנוכה בהקמת תיאטרון בכיכובם של התלמידים ובעזרת תלבושות ואביזרים שהתלמידים יכינו בעצמם.

עזרה:

מחשב/רמקולים

קישור לשיר – "ימי החנוכה"

אל بد צבעים שונים (חום, לבן, שחור, צהוב)

מספריים

בריסטולים לגזרת מגינים ללוחמים

סביבונים קטנים

כד קטן

חנוכייה

מהלך הפעילויות:

נפתח את המפגש ונשאל את התלמידים האם הם מכירים את סיפורו של חג החנוכה.
נאפשר למי ש麥יר לספר את הסיפור.
ולאחר מכן נספר לתלמידים את סיפור החנוכה כפי שמופיע כאן.

פעם, מזמן, בתוך חומות ירושלים, עמד בית המקדש, והכהנים שעבדו בבית המקדש הדריכו בו את מנורת הזבב. בזינים, ששלטו באותו התקופה באזורה, הגיעו וכבשו גם את ארץ ישראל. במהרה הם הגיעו עד לירושלים. בזינים האמינו באלים והתפללו לפסלים עשויי אבן, ובין מענינים שכלים יאמינו, בדק כמה מהם, באלים בזינים שלהם. מלך בזינים, קראו אנטיאוקוס, ואנטיוכוס לא היה סבלני כלפי היהודים. הוא שלח את פילו לכבש את ירושלים כשבידיהם חרבות ומגינים, והם רכובים על פילים מלטמה עצומים.

הפילים הלו רמסו כל דבר שנקרה בדרכם, והגיעו עד לבית המקדש שעל הר הבית. הם רמסו את חצר בית המקדש, ומלוחמים בזינים הוציאו מבית המקדש את מנורת הזבב. בזינים הוציאו מבית המקדש את כל הכלים הקדושים והיקרים, הורידו את הפרכת, ואת כדי החרס המלאים ששמן זית זה, עברו המנורה מהם נפכו. במרפץ בית המקדש העמידו בזינים פסל של אל, ואנטיוכוס ברשע הכריז שמעתה יהו היהודים יונים. הוא אסר עליהם ללמד תורה, לשמר שבת ולהתפלל לאלים שלהם. אנטיאוכוס שלח שליחים כדי להפיץ את הבשורה ואודה שהיא מתבצעת. אחד משליחיו הגיע למודיעין, שם התגוררה משפטת פהנים שעבדו בבית המקדש. לבני המשפט, זקן סכם, קראו מהתיהו הפה.

השליח בזini העמיד באמצע הכהן מודיעין פסל, והוא לכל התושבים להתאסף, לשמע את החקים הקיימים הקיימים. רק מהתיהו זקן לא הסכים. הוא קופץ על הפסל ורסק אותו. מהתיהו קרא לכל התושבים שלא ישמעו לקול המלך ולא יהפכו למתיינים. הוא הזמן אותם להסתתר במערות שם למדו תורה בלי שאף אسد ידע ולמדו גם להלחם.

אנשים מודיעין שמעו בקול מתתיהו, עזבו הכל ויצאו להתחבא בברים. הם גלו לתוכם טרבות עז, למדו להלחם והמשיכו לקים את מנהיגיהם היהודיים. מתתיהו כבר היה איש מבגר מאד, הוא החליט לאסף את כל בניו והעביר את השרביט לבנו, יהודה המכבי (מכבי היה הכינוי של יהודה, כמו בווב הבנאי למושל), ובקש שכלם ישמעו בקולו, והוא ניגן אותם במלטמה נגד היזונים, כי אם הם ילחמו יחדו הם ינצחו.

בינתיים פולחן אנטיזיסטי, שכעס שחק מבהודיים מוסרבים להפוך ליזונים, שלח עוד ועוד לוחמים ופילים על מנת להכרים אותם. יהודה המכבי אסף את כלם והכריז שהגיעה העת למלטמה, והוא צלicho לגרש את היזונים מהארץ.

יהודים במערה (שנקראו מכבים כי היו לוחמי של יהודה המכבי) קיוו להצליח על אף שהם מעתים וחסרי כלי נשק. כשהגיעו היזונים יהודים פרצו מהמערה בהפתעה ונצחו את היזונים ולבסוף הצלicho וגרשו אותם מארץ.

כשהסתימה הלחימה בנצחון, על יהודים לירושלים, לבית המקדש, על מנת לנתקות ולטהר אותו. הם גלו מקום בראש ומחיל. ראשיתם הם נפכו לרסיסים את הפסל, ונקו את בית המקדש. כאשר היה הכל מוכן הזמן יהודה המכבי אסף את כל יהודים לחנוך את בית המקדש.

כל יהודים לבשו בגדי טהרה ו הגיעו לחגיג. יהודה המכבי התכונן להבדיל את המנורה, אך הוא לא מצא כד שמן Ziit מהסוג שרק אותו מטר לצקת למנורה.

כלם חפשו וחפשו עד שמצא יונתן אחיו האביר של יהודה, כד קטן. היה בו מספיק שמן רק להדלקה של יום אחד. כלם שמרו, הדליקו נרות, סיגו והתרפזו לבתיהם. בברך פזר יהודה המכבי לבית המקדש וגלה שהשמן ממשיך לבור, כמו בארכ נס. במשר שמנונה ימים שלמים בערו הפתיות במנורה, וזה היה ארבע החגיגה של חנוכת בית המקדש, מה שהותיר כדי זמן עבור הבניינים לקטש ולבכין שמן חדש ומתקאים.

עד היום אנו חוגגים את ה חג לארה שמנת הימים שפחזיק מעמד כד השמן הקטן בבית המקדש.

בתום הסיפור

המובילים יחלקו את התפקידים בסיפור לתלמידים.
(חשוב לאפשר לכל תלמיד/ה הרוצים בכך להשתתף)
משפחה המכבים, יהודה המכבי, מתייתיהו, היוונים, כהני בית המקדש, אנשי מודיעין,
מלך אנטיוכוס ושליח המלך.

נחלק את התלמידים לפי הקבוצות וסביב השולחנות נכין את הבגדים והאביזרים.
מכבים – קשירת רצועות בלבד עבות על הכתף
יוונים – קשירת חתיכות בלבד גדולות עם קשירה על הכתף (טוגה)
מגנים ללוחמים - חיתוך עיגולים מבריסטול + רצועת בריסטול כדיית
לאחר שהבגדים והאביזרים מוכנים,
נזמין את כל "השחקנים" לשפט בפגש.

המובילים יתחלו להקריא את הסיפור ובכל פעם שמוספר על דמות/דמות מסוימת הזמין אותם ל"שחק" את התפקיד שלהם.
פעילות משעשת המעבירת את סיפור החג בדרך חוויתית ומהנה.

לסיום הציגה נשמע ונשיר יחדיו את השיר: "ימי החנוכה".
ניתן לצלם את התלמידים לזכרת.

פעילויות סיום - בואו נשתף פעולה

עזרים:

מחשב / רמקולים

שיר קצבי שהתלמידים אוהבים

כדור גומי או כדור ספוג גדול (לפי מס' הקבוצות שתחלקו את התלמידים)
חתיכת بد / אלבד (לפי מס' הקבוצות)

מהלך הפעילויות:

נזמין את התלמידים לעמוד בשני מעגלים (או יותר, אם יש הרבה תלמידים בצרה) ניתן לכל קבוצה כדור.

מטרת הקבוצה לזרוק את הכדור למעלה ושבכל פעם חבר אחר יתפסו את הכדור אך מבלי שהכדור ייפול אל הרצפה.

ניתן לשנות את המשימות לפי היכולות והגילאים.

1. לזרוק כדור לאוויר ולתפסו.
2. להתרשם בין חברי הקבוצה מבלי שיפול
3. לאחוץ בכדור רק ביד אחת ולהעבירו בין חברי הקבוצה מיד אל יד מבלי שיפול.
4. לקחת חתיכת بد / אלבד בערך בגודל 1 מ' על 1 מ' להניח עליו את הכדור כשקולם אוחזים בبد מסביב ולגלאל את הכדור מבלי שיפול.

חנוכה לי יש

היום נקרא נלמד ונשיר את השיר :

עַמְד בָּצֶד הַפֶּח
הַפֶּח עִם שְׁמֹן זָה
הַדְלִיקו בָּו הָאָר
לְשִׁיר וְלִמְזָמוֹר.
חֲנֻכִּיה שְׁלֵי
אוֹרֶך בָּא הַעַלִי!

חֲנֻכִּיה לִי יִשּׁ,
צָוֹחַקְת בָּה רָאָש
וַשְׁחָה לִי בְּלָאָט -
עַל בְּד קָטוֹן אֶחָד.
חֲנֻכִּיה שְׁלֵי
אוֹרֶך בָּא הַעַלִי!

וּבְהִיבֵּל דְלָקָה
חֲנֻכִּיה זָבָה
סְפִירָה בְּלָאָט לְפָל
בִּיכְד פּוֹרֶק הַעַל.
חֲנֻכִּיה שְׁלֵי
אוֹרֶך בָּא הַעַל!

קָרָה אֲזִי הַפֶּס
לְעַם אֲשֶׁר הָעָז
לְלִחְם אֱלִי הַדָּרוֹר -
עַמִּי הוּא הַגָּבוֹר.
חֲנֻכִּיה שְׁלֵי
אוֹרֶך בָּא הַעַל!

נקרא את השיר שורה אחר שורה ונשוחח עם התלמידים על משמעות המילים.

מילות עזר להסביר:

היכל - כינוי לבית מקדש
זקה – נקייה, טהורה, צלווה

שפה - מהמילה שיחה (אומרת)
בלאט - בשקט, בcznuha

דרור - חופש

כד שמן = פח שמן

פעילויות פתיחה - "הדק את השלהבות"

הכנה מראש:

חנוכיה מנייר גדולה תלוייה על אחד מלוחות התוכן בחלק התחתון
 (מספיק נמוך שהתלמידים יגעו עם היד לקצה הקנים)
 שלבות גזירות מנייר (מצורפת שבلونה לנוחיותכם)
 כאשר מדברים ריבוע סקוץ זכר בחלק האחורי של כל שלבה.
 הכננו מראש את השלהבות (ניתן להכין כמספר התלמידים
 ולאחר מכן לנצל אותם ליצירה וקישוט הצהרון)

עזרה:

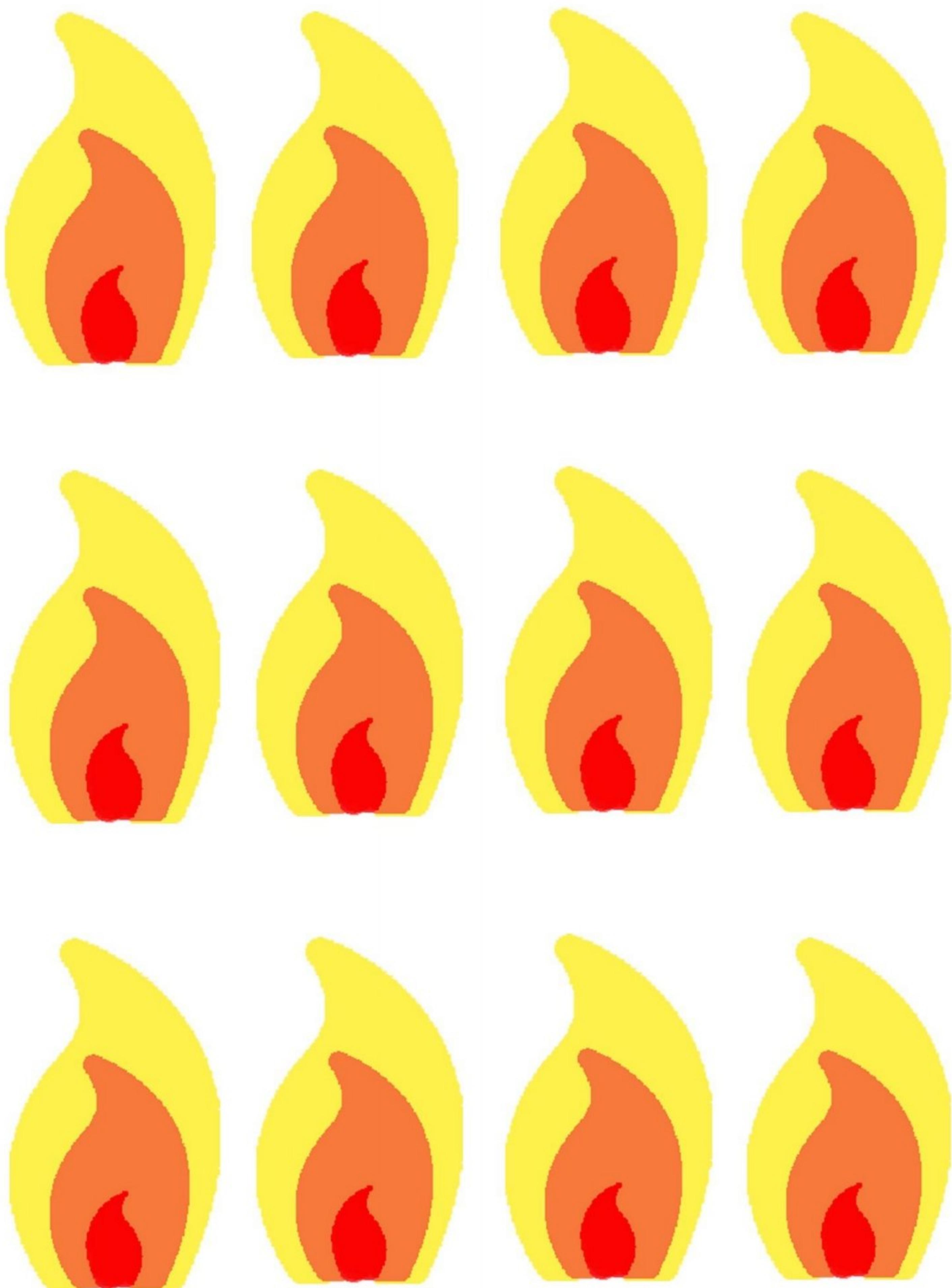
מחשב / רמקולים
 קישור לשירי חנוכה – בשקט ברקע
 חנוכיה מנייר על לוח תוכן
 שלבות מנייר לבן
 דף שבلونה להדפסה (להכנת השלהבות)
 סרט סקוץ זכר
 מספריים
 2 סרטים (בנדנה) לקשירה על העיניים

מהלך הפעילויות:

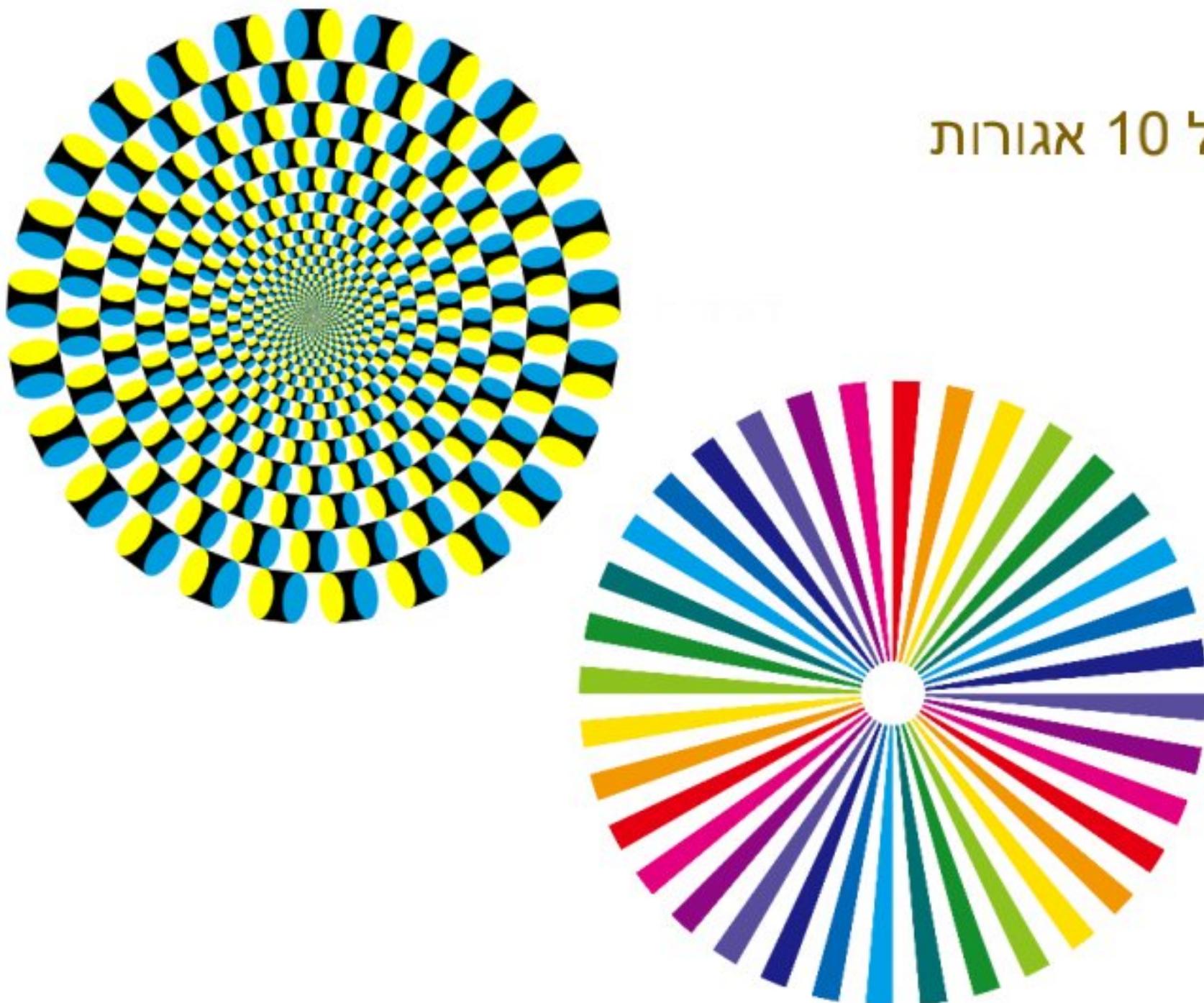
נזהם את התלמידים המעורניים להשתתף, בכל סבב שני תלמידים, לפי הסדר,
 נקשר על עיניהם את הסרט נעמיד אותם עם הפנים לכיוון הלוח
 ונראה להם את הקנים עליהם אנו צריכים "להדק" את השלהבות.
 העמידו את התלמידים במרחק מספיק רחוק על מנת שתלמידי הצהרון
 יכולים לכוון אותם (רק במידלים) لأن עליהם להתקדם.
 *אנא הקפידו שלא יהיו מכשולים מכל סוג שהוא במסלול בו אמורים התלמידים ללכת לכיוון הלוח.
 (שטיחים, מזרונים, פרקט שנקרע וכדומה)

מטרת המשחק: להניח את השלהבות במקום על הקנים עם עיניים מכוסות.

ניתן להניעים את זמנכם במהלך המשחק עם שירי חנוכה בעלייזם בשקט ברקע.

פעילויות העשרה חוויתית - סביבון האשליה האופטית

הכנה מראש:

ליום זה נבקש מהתלמידים להביא מطبع של 10 אגורות

ערירים:

דף בריסטול לבנים לכל התלמידים

עפרונות

סרגלים

טושים

דיסק משומש לשימונ העיגול
מطبعות 10 אגורות לכל תלמיד
(בקשו מהתלמידים להביא מהבית)

מהלך הפעילויות:

נחלק לתלמידים את דפי הbrisistol, בעזרתו יצירו התלמידים עיגול במרכז הדף.
לאחר מכן יצירו שני עיגולים נוספים קטנים בתוך העיגול הגדל.

התלמידים יגזרו את העיגול הגדל.

לאחר שגזרנו את העיגול יקפלו התלמידים את העיגול לחצי, אח"כ לרבע ואח"כ לשמינית עד שנוצרים לנו סימני קיפול על הדף.

הנחו את התלמידים בעזרת העיפרון והסרגל לציר קווים על קיפול הדף
עד שתתקבל אחת מהצורות הבאות.

ראו דוגמה:

cut out colored circles from the paper to fit one of the shapes above.
כל סביבון ייצור צורה אחרת בזמן מסובבים אותו.

לאחר שהסביבון שלנו צבעו המוביילים עברו בין התלמידים ויחרזו פס קטן במרכז בעזרתו סcin
חיתוך והתלמידים ישחלו את המطبع אל תוך החrisk.
הطبع ישמש כרגל יידית לסביבון שלנו.

ועתה ראו איזה קסם – כאשר נסובב את הסביבון שלנו במהירות
הצורות והצבעים שהם צבעו נעלמים ובמקומם מופיעים צורות וצבעים חדשים.

נזכיר את כל התלמידים וכל הסביבונים לתפוא את מקוםם למרחב הצהרון
ונשחק בסביבונים להנאתנו.

פעילויות סיום - בינגו חנוכה

הכנה מראש:

הדפסת דפי הבינגו וגדירת לוחות המשחק. (מספריים)

רשמו באוטיות דפוא מנוקדות או ציירו על פתקים קטנים את רישימת המילים המתארות את הציורים שבכרטיסיות הבינגו, גזו אותן וקפלו את הפטקים והניחו בתוך קערה.

עזרה:

דפי לוחות בינגו מודפסים

עפרונות

מהלך הפעילויות:

נחלק לתלמידים את כרטיסיות המשחק ועפרונות.

המובילים יזמיןו בכל פעם תלמיד אחר שירצה לשולף פטק מהקערה והוא יאמר לכל התלמידים מה יצא. מי שיש לו על כרטיסית הבינגו את הציור המתאים יסמן / יחרור בעזרת העיפרון.

הסבירו לתלמידים כי מי ש滿לא ראשון את הכרטיסיה, קורא בקול: "bingo חנוכה" והוא הזוכה.

תור כדי המשחק ניתן לשוחח עם התלמידים על סימני החג.

היום נקרא, נלמד ונשיר את השיר : **"בָּאנוֹ חֹשֶׁךְ לִגְרָשׁ"**
מילות השיר "בָּאנוֹ חֹשֶׁךְ לִגְרָשׁ" מספרות בעצם על ערבות הדדיות.
המobilים יקריאו את מילות השיר שורה אחר שורה ויבקשו מהתלמידים להסביר מה לדעתם
משמעות השיר.

נכון את התלמידים כאשר נסביר להם את משמעות המשפט:
"כל אחד הוא אור קטן וכולנו אור איתן"
אם כולנו נאחד כוחות, נשתף פעולה וונעזור האחד לשני
מהכוחות של כל אחד מאיתנו יוצר כוח גדול יותר.
מכל האורות הקטנים המוצאים בכל אחד ואחת מאיתנו ניתן ליצור אור גדול.

ערבות ואחריות הדדיות תורמת לכולנו קבוצה כאשר כל אחד מהקבוצה
 מביא את הטוב ביותר שבו למען מטרה משותפת של הקבוצה.
ביחד זה כוח. חברו את הסיפור של שיתוף הפעולה של המכבים שהביא לניצחונם על היוונים.

בָּאנוֹ חֹשֶׁךְ לִגְרָשׁ

מילים: שרה לוי תנאי לחן: עמנואל עמירו

בָּאנוֹ חֹשֶׁךְ לִגְרָשׁ, בַּיּוֹדֵינוּ אֹור וְאַשׁ.
כָּל אֶחָד הוּא אֹור קָטָן וּכְלָנוּ אֹור אֵיתָן.
סֻוּרָה חֹשֶׁךְ, הַלְאָה שְׁחוֹר!
סֻוּרָה מִפְנֵי הָאוֹר!

אָנוּ שׂוֹבְבִים גָדוֹלִים, עֲלִיזִים וְהוֹלְלִים
אָךְ גִּדְעָן יָפָה מְאֽוֹד, לִסְפָר, לְשִׁיר, לִרְקָד.
סֻוּרָה חֹשֶׁךְ, הַלְאָה שְׁחוֹר!
סֻוּרָה מִפְנֵי הָאוֹר!

פעלות פתיחה - "מי הדליק את החושר?"

עדיפים:

10 חישוקים גדולים / לצייר עיגול גדול על הארץ בעזרת גיר
מחשב / רמקולים

[קישור למחוזת שירי חנוכה](#)

מהלך הפעולות:

נזכיר את התלמידים לעמוד סבב החישוקים (או סבב העיגול הגדל שציירנו בגיר על הרצפה) ונשאע ברקע את מחוזת שירי חנוכה נספר לתלמידים כי בתוך החישוקים שלנו זהו מקור האור ומחוץ לחישוק – חושר.

נשאל את התלמידים איזה מילים הם מכירים המתארות אור וחושר
ולאחר מכן נציג בפניהם דוגמאות נוספות.

נספר לתלמידים כי יש מילים רבות ו שונות שיכولات לתאר או להזכיר אור או חושר
ועתה אתם עומדים לבלב אותם.

ניתן לתלמידים דוגמאות למילים הקשורות לאור וחושר
אור – מנורה, פנס, נור, תאורה, שימוש, לפיד, חנוכייה, קרן אור, בוהק, הבזק, אלומת אור וכדומה.
חושך – לילה, חשור, שחור, כהה, אפל, עלטה וכדומה.

השתמשו במילים המוכרות לתלמידים בקבוצת הגיל שלכם.

המובילים יאמרו בכל פעם מילה אחרת הקשורה לאור או בחושך,
התלמידים יקפצו אל תוך החישוק כשהמילה קשורה לחושך.

כעילות העשרה חינוכית - תיאטרון צלליות

הכנה מראש:

1 בריסטול מוקצף – קאפה לבן או שחור (עובי 10מ"מ)
המובילים יחתכו מלבן קטן יותר מתוך הקאפה על מנת שתשאר רק המסגרת
ニיח אלבד לבן בגודל הקאפה (70 ס"מ על 1 מ') ונחבר אותו מאחור בעזרת
דבק רחוב. (רצוי דבק חבלה / גאה)
בעזרת הלורד רשמו על הדופן העליונה של המסגרת (המנחת במאונך) "תיאטרון הצלליות שלנו"
הכנו את בסיס תיאטרון הצלליות. ראו דוגמה:
סרטון לדוגמה כיצד נראה תיאטרון הצלליות בפועלה.

עזרה:

מחשב / רמקולים / מקרן

סרטון מקסימים על אمنות תיאטרון הצלליות

מנורה חזקה ניידת / פנס חירום

לוח הקאפה שהכנתם מראש

מספר קוביות עץ מהছרין

על מנת להעמיד את הלוח על אחד השולחנות.

lord שחור

אלבד לבן

דבק רחוב (רצוי גאה)

להכנות הצלליות:

דף בריסטול שחורים – שניים לכל תלמיד

עפרונות

מספריים

מקלות רפואיים ארוכים מעץ – שניים לכל תלמיד

דבק רחוב (גאה)

כואפציה – ניתן להדפיס תמונות של דפי צביעה והתלמידים יכולים להעתיק את הדמויות.

מהלך הפעולות:

נחלק את הפעולות לשני חלקים.

בחלק הראשון התלמידים יכינו צלליות.

נחלק לתלמידים את הדפים השחורים ועפרונות נבקש מהתלמידים

לדמיין ולבחור איפה צללית הם רוצים ולצייר את קווי המתאר שלה

(רק הקווים החיצוניים) על הדף השחור.

ניתן להגשים עזרה לתלמידים לפי הצורך.

עודדו את התלמידים לבחור צורות פשוטות לצייר וגדירה כגון: פרח, שימוש, מיקי מאו, עץ, ירח, סביבון, סופגנית וצדומה.

לאחר הציור יגזרו התלמידים את הצורה שציירו וידבקו אליה מקל רופא בעזרת נייר דבק רחב וחזק.

ראו דוגמה:

אם החלטתם להדפיס דפי צביעה,
חלקו לתלמידים והנחו אותם להניח את הדף
עם הציור על הבריסטול השחור ולבור על הקווים
של הציור בחזקה ולאחר מכן לגזר את הדמות שהעתיקו
מtractor הבריסטול השחור וידבקו אליהן את מקלות הרופא.
cutting the silhouettes we made them

הmóbilim יעמíדו את הלוח שהכינו מראש בעזרת תמיכת קוביות עץ מהצחרון
(או משחו אחר כבד שיתמור) על שולחן, מול המפגש של התלמידים
ומאחריו יניחו במרחב בטוח את המנורה.

נכבה את האור בצהרון ונדרגים לתלמידים בעזרת צללית מאחורי הלוח.
כל שמקרבים את הצללית שלנו אל הבד הלבן, היא יותר ברורה
ואם הולכים אחורה ומרחיקים אותה היא הופכת להיות גדולה ומיטושטשת.

זמן בכל פעם שניים / שלושה תלמידים להציג עם הצלליות שלהם בדיור, משחק או שיר.

בתום הסיבוב ניתן ללמד את התלמידים כיצד ניתן ליצור צלליות רק בעזרת כפות הידיים שלנו
ולאפשר להם להתנסות בעצמם.

הנה מספר דוגמאות:

באם נותר זמן תוכלו להזכיר לתלמידים
את הסרטון הנפלא הזה
אומנות תיאטרון הצלליות.

פעילויות סיום - קסם דמי החנוכה

מידע למובילים והכנה מראש:

למען הצלחת הקסם והרשמת התלמידים
יכינו המובילים את הקסם בעצמם וידגימו לתלמידים.
רק לאחר מכן נלמד אותם כיצד להכין את הקסם בעצמם.
יעברו על מהלך הפעילויות וקיראו כיצד להכין את הקסם והכינו אותו עבורכם.
בקסם זה אנו מכינים "שקית" קסם הנראית לכארה ריקה
אר לפטע בהתאם מופיעים בה דמי החנוכה.

עזרה:

נייר עיתון רגיל מלבני לכל תלמיד
3-2 מטבעות שוקולד (פרווה) לכל תלמיד
מספריים
שדן

מהלך הפעילויות:

כשנציג בפני התלמידים את הקסם נראה להם בהתחלה את השקית הריקה
(המטבעות מסתתרים בכיס השני) ונזמן אותם לומר את מילות הקסם
"הוקו פוקו, סופגנית וסביבון מי יגלה את סוד המטבעות ראשון?"

נזמן את התלמידים לנוף במקל קסם דמיוני,
נהפוך את השקית לאט ונשפוך את המטבעות לכף ידינו.

איזו חגיגה, הצלחנו בקסם הפשט והנפלא.
cutת נגלה לתלמידים את הסוד שרך אנחנו יודעים, נראה להם את הכיס הכפול
ונלמד אותם כיצד להכין את הקסם.

ננחה את התלמידים לחת את דף העיתון ולקפל אותו לחצי
ולאחר מכן שוב לחצי נוספת.

נלחץ היטב בעזרת כף היד להדק את הקיפולים
ולאחר מכן יפתחו התלמידים את נייר העיתון
ובעזרה מספריים יגזרו מתוך נייר העיתון רק רביע אחד.
ראו דוגמה בדף הבא.

לאחר שגזרנו רביע מניר העיתון נקפל שוב את הניר ונהדק בעזרתו שדן את הצד הפתוח.
נשאר למעלה פתוח. אם תציבו אל השקית תראו שיצרנו כיס כפול.
נכניס את מטבעות השוקולד לכיס אחד ונתאמן כיצד להציג את הקסם בפני המשפחה.

פעילויות פתיחה - להאיר את הלב

ឧזרים:

מחשב/רמקולים/ מקרן
 קישור לשיר "להאיר את הלב"
כל הזכויות שמורות ל"מקבלה לעם"

מהלך הפעילויות:

נקiran / נקרא לתלמידים את מילות השיר.
נשאל את התלמידים כיצד הרגישו כאשר הקשו למילות השיר ובמה לדעתם עוסק השיר,
מה הוא מספר לנו?

נשאל את התלמידים מה לדעתם משמעות המשפט: "נגלה מי מדליק בנו אור"
האם מתכוונים לאור אמיתי? לאש? ואם לא, אז למה הכוונה?
איזה דברים יכולים לתת לנו תחושה של "אור"?
(כשפרגנים לנו, כশחמיאים לנו, כশמחזקים ומעריכים אותנו)

נשמע לתלמידים את השיר לפחות פעמיים.
לאחר מכן המוביילים ישירו בכל פעם שורה והתלמידים יחזרו אחריהם.

פעילויות העשרה חוויתית -

"האור שבי" - "פֶּסְטִינָּגָל יַלְדֵי הָאָרֶן"

הכנה מראש:

לפעילויות זו נערך מראש. ראשית ניתן להיערך עם סופגניות לסיום יום זה.
להציג לתלמידים לבוא לבושים ביום זה בצבעי האש.

עזרה:

אלבד (אם תרצו להכין וילון רקע למופע בגווני אש – **אדום צהוב כתום**)
מחשב / רמקולים

אופציה – ניתן להציג לתלמידים לבוא ביום זה לבושים בצבעי האש.
קישורים לשירים שאوتם ניתן לשיר במופע –

קישור לשיר – ימי החנוכה

קישור לשיר – חנוכיה לי יש

קישור לשיר – סביבון סוב סוב סוב

קישור לשיר – נר לי דקיק

קישור לשיר – חנוכה חג יפה כל כר

קישור לשיר – מעוז צור

קישור לשיר – הנרות הללו

קישור לשיר – נרותי הצעירים

קישור לשיר סיום – שיר חנוכה שמAIR את הלב

מהלך הפעילויות:

לקראת סוף ימי הפעילויות נחגג את חנוכה בצורה מיוחדת ושמחתה ונזמין את כל התלמידים לחגיגה.
היום אנו עורכים את "פֶּסְטִינָּגָל יַלְדֵי הָאָרֶן" – **האור שבי**
בו ישתתפו החברים בשיר וריקוד.

הזמןינו את התלמידים להתחלק לקבוצות של שלושה או ארבעה תלמידים.
המobil/ה ישמעו בכל פעם שיר והתלמידים יבחרו איזה שיר
הם מכירים היטב ויכולים לשיר אותו.

אחרי שכל קבוצה יודעת מה היא שרה
הכינו את מרחב הצהרון למופע עם כסאות לקהל.

המobil/ה יזמן את הקבוצות להופיע בפני כל החברים.
אם תרצו תוכלם לצלם את המופע במכשירו ולשלוח להורים.

- פעילות זו מותנית באישור הזמנת סופגניות לצהרון ולרכוש תוספות.

פעילויות סיום - הקונדיטוריה שלנו

הכנה מראש:

הזמנת סופגניות קטנות כמספר התלמידים (וקצת יותר) ללא תוספות בכלל. קניית ממתק חרוביים, ריבת ללא סוכר, אבקת סוכר, ממתק לוטוס, סוכריות קטנות לקישוט עוגות.

עזרה:

מחשב / רמקולים
קישור למחרוזת שيري חנוכה
 סופגניות קטנות כמספר התלמידים על צלחות
 מסננת קטנה
 אבקת סוכר
 קעריות עם ממתקים שונים לכל שולחן
 כפית לכל תלמיד
 מפיית נייר לכל תלמיד

לסיום המופע החגיגי שלנו נזמין את התלמידים לשבת סביב השולחנות (אחרי שטיפת ידיים) ולהנות מיצירה קולינרית שיכינו בעצמם. נחלק לכל תלמיד צלחת עם סופגניה ובמרכז כל שולחן נניח 4 קעריות מרכזיות: ממתק חרוביים, ריבת ללא סוכר, סוכריות (לקישוט עוגה), ממתק לוטוס.

נסביר לתלמידים כי אנו נכין לעצמנו סופגניה טעימה וצבעונית.
 הנחו אותם לשמר על איפוק וסבלנות ולקחת מעט מכל קערית.

בתאבון וחג שמח ☺

כעילות סיום: חידון החנוכה הגדול

מהלך הפעולות:

נערך עם התלמידים חידון בנושא חג החנוכה.

1. מי ידוע מה אומרות האותיות שכתובות על דפנות הסביבון? נ,ג,ה,פ.

תשובה: נס גдол היה פה

2. שני נרות מדליקים לשבת המלכה וכמה מדליקים בחג החנוכה?

תשובה: 9 נרות (8 נרות ושמש)

3. כמה ימים אנו חוגגים את חג החנוכה?

תשובה: שמונה ימים

4. מי ידוע מדווח לנו חוגגים את חנוכה 8 ימים?

תשובה: לזכר נס כד השמן שהספיק לשמונה ימים

5. באיזה שם נוסף מכנים את חג החנוכה?

תשובה: חג האור / חג האורים

6. מי ידוע מדווח אוכליהם סופגניות ולביבות בחנוכה?

תשובה: גם כן לזכר נס פר השמן

7. מי ידוע מהו שם של המלך אותו ניצחו המכבים?

תשובה: אנטיטוקו

8. כמה נרות מדליקים בערב הראשון של חנוכה?

תשובה: נר אחד. ובכל יום מדליקים נר נוסף

9. מודיע מסובבים סביבונים בחנוכה?

תשובה: לזכור אותם ימים שהיוונים לא רצו שבני ישראל למדוד תורה,

از הם היו מחייבים סביבונים בזמן שקראו בספרי התורה ובכל פעם שעוברים לידם יוונים, הם היו מסתירים את הספרים ומשחקים בסביבונים.

*הוסיף חידות כראות עיניכם

מתכוון בהפתעה

אם יש אפשרות לבשל/ לטגן בצהרין, הנה מתכוון נפלא וקל לסתוגניות צ'ורוס שתוכלו להכין לתלמידי הצהרין.

קישור לסרטון הדרכה להכנת הצ'ורוס בקהל קלות

שימוש לב – על מנת שיספיק לתלמידי הצהרין שילשנו את הכמות.

החומרים הנדרשים:

3 כוסות חלב / מים (כוס = 240 מ"ל – כוס חד פעמית)

300 גרם חמאה

3 כפות סוכר לבן

2/3 כפית מלח דק

3 כוסות או 450 גרם קמח לבן

12 ביצים ↑

1בקבוק שמן קנולה

*****

סוכר וקינמון מעורבים לציפוי בסוף.

*****

ניתן לצפות באופן ההכנה בסרטון.

בתאבון וחג שמח

"כדי להאיר אחרים... עליכם לזהור בעצמכם"

